

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי כ"ב בתמוז תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מ"ל או לפקס.

נדריים - מ"ו

1. משנה - השותפין שנדרו הנאה זה מזה - האם מותרים להכנס לחצר המשותפת?
 א. רבנן - אסורין ליכנס לחצר, כיון שהחצר לא נחלקה ביניהם ונחשב שכל אחד משתמש בשל חברו [וסובר התנא שאפילו ויתור אסור במודר הנאה].
 ב. ר"א בן יעקב - מותרים כיון שכל אחד הנכנס לחצר הוברר שנהנה משלו ואינו נחשב שנהנה משל חברו. ולכו"ע - שניהם אסורים להעמיד ריחים ותנור, ולגדל תרנגולים.
2. באלו אופנים נוספים נחלקו?
 א. נחלקו אף כשאחד מהשותפין מודר מחבירו האם רשאי להכנס לחצר. ולכו"ע כופין את הנודר למכור את חלקו.
 ב. נחלקו גם כשאחד מן השוק מודר באחד מהם הנאה.
3. אלו עוד דינים במשנתנו?
 א. המודר הנאה מחבירו, ויש לחבירו מרחץ ובית הבד מושכרין בעיר לאדם שלישי, אם יש לבעלים בהן תפיסת יד שהשאיר לעצמו שלא השכיר - אסור, אין לו בהן תפיסת יד - מותר.
 ב. האומר לחבירו קונם לביתך שאני נכנס, ושדך שאני לוקח, מת או שמכרו לאחר - מותר. קונם בית זה שאני נכנס, שדה זו שאני לוקח, מת או שמכרו לאחר - אסור, כיון שאסר על עצמו את גוף השדה או הבית.
4. חכמים ור"א נחלקו בשותפין שנדרו זה מזה. מה דעת רבנן בהדירו זה את זה האם מודים שמוותר כיון שנחשבים אנוסים, או שאוסרים אף באופן זה? רצו להוכיח - מכך שרבנן חולקים אף במקרה של 'יהיה אחד מהן מודר הנאה מחבירו' ונדחה שיש לגרוס 'נדור מחבירו הנאה'. הכי נמי מסתברא - מכך ששנינו שכופין את הנודר למכור את חלקו, וזה מובן רק אם הוא נדר אבל אם הדירו אותו מדוע כופין אותו הרי הוא אנוס.
5. באיזה סוג חצר נחלקו רבנן ור"א בן יעקב?
 א. רבה בשם זעירי - בחצר שיש בה כדי חלוקה, ונחלקו האם די במה שקנאוה על דעת שעד החלוקה תהא כולה של אחד מהם לומר שיש ברירה. אבל אין בה כדי חלוקה גם לדעת חכמים מותר להכנס לתוכה, כיון שברור שלעולם לכל אחד מהם יהיה רשות להשתמש בה ורק זמני השימוש עדיין צריכים להתברר ובכה"ג סומכים על ברירה.
 דחה רב יוסף: הרי בית הכנסת, משותף לכל בני העיר ונחשב כמי שאין בו כדי חלוקה, ושנינו לקמן לגבי בני העיר שאסורים להנות זה מזה, ושניהן אסורין בכל דבר של אותה העיר. [ואם רבנן מתירים כדעת מי שנויה]
 ב. רב יוסף בשם זעירי - מחלוקת שאין בה כדי חלוקה, שרבנן סוברים שגם במקום שעיקר הדבר נתברר משעה ראשונה לא סומכים על ברירה אבל יש בה כדי חלוקה - לכו"ע אסור, שמא יחלקו ולא תהא כולה לכל אחד מהם ולכך אין ברירה. ופסקו הלכה כר' אליעזר בן יעקב.
6. מה נחשב תפיסת יד?
 א. רב נחמן: שנוטל בריוח למחצה, לשליש ולרביע, אבל אם יש לו רק זכות למכור שם ביצים אין זה נחשב תפיסת יד.
 ב. אב"י: גם זכות למכור ביצים נחשב תפיסת יד, והאופן היחיד שמוותר למודר להנות מהמרחץ, כשנוטל המכיר דבר קצוב לשנה.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)